

IVO POSPÍŠIL

IVAN DOROVSKÝ MÁ PĚTAŠEDESÁT

Převážná část životní dráhy prof. PhDr. Ivana Dorovského, DrSc., akademika Makedonské akademie věd a umění (zvolen 1979), je spojena s bývalým Československem a nyní s Českou republikou, konkrétně s Moravou a s Brnem. Přichází sem jako třináctiletý v důsledku občanské války v Řecku, kde se 18. května 1935 ve vesnici Čuka narodil. V Československu ukončil základní, středoškolské a vysokoškolské vzdělání: na Filozofické fakultě brněnské univerzity vystudoval ruštinu a bulharštinu. V letech 1961–1968 pracoval na katedře jazyků na Lékařské fakultě brněnské univerzity, později na katedře historie a etnografie střední, jihovýchodní a východní Evropy. V současné době je profesorem Ústavu slavistiky na FF MU. Především je nutné zdůraznit všestrannost působení Ivana Dorovského: od publicistiky, recenzí a drobných článků na počátku jeho tvůrčí dráhy k rozsáhlejším překladům, vědeckým studiím, monografiím a vlastní básnické a prozaické tvorbě.

Jako vědec se I. Dorovský profiloval jako komparatista širokého kulturologického záběru s primární orientací na Balkán a Mediterán, jak se ostatně jmenuje jedna z jeho četných monografických studií. Významná je jeho práce lexikografická, bibliografická a publikačně organizační: mnozí si jistě připomenou fakt, že z časopisu Universitas udělal v letech 1971–1990 významné brněnské populárněvědecké periodikum s literárními ambicemi v situaci neexistence podobného časopisu v městě Brně. Neméně pozoruhodná je jeho organizační a redaktorská práce ve Společnosti přátel jižních Slovanů, již předsedá; je také vedoucím redaktorem jejího časopisu (v něm tiskne i některé studie a překlady). Ivan Dorovský je spiritus agens nesčetných publikačních aktivit z okruhu jihoslovanských literatur a Balkánu, editorem a překladatelem. A neméně významná je jeho práce při profilaci studia balkanistiky a jihoslovanských jazyků a literatur jako předsedy obové rady doktorského studia slovanských literatur.

(Podrobněji viz: I. Pospíšil: Balkanolog, slavista a komparatista s duší umělce. In: Ivan Dorovský: Bibliografie. Moravská zemská knihovna, Brno 1995, s. 7–14; I. Pospíšil: K životnímu jubileu Ivana Dorovského, SPFFBU, D 42, XLIV, 141–145). Jubilantovu kompletní bibliografii v podstatě do roku 1995 najdeme v již citovaném svazku Ivan Dorovský: Bibliografie, vydala Moravská zemská knihovna v Brně, sestavil kolektiv pracovníků Moravské zemské knihovny v Brně – Univerzitní knihovny v Brně, red. Jaromír Kubíček, Brno 1995, 96 stran).

Ivo Pospíšil

VÝBĚROVÁ BIBLIOGRAFIE

(Tento soupis zahrnuje vydané knihy a odborné studie a stati otištěné ve vědeckých časopisech v letech 1995–1999, s několika doplňky za léta předchozí, které se neobjevily v bibliografii předchozí)

Knižní publikace

1995

- Česko-makedonský a makedonsko-český slovník*, 2. doplněné a opravené vydání (s D. Stefanijou). Brno 1995, 220 s.
- Orfeus v dešti*. Výbor ze slovinské moderní poezie, spolupřekladatel, příprava do tisku a úvodní stať *Básnické slovo nezná hranic*. Společnost přátel jižních Slovanů, Brno 1995, 195 s.
- Dramatické umění jižních Slovanů I. (1918–1941)*, Masarykova univerzita, Brno 1995, 192 s.
- Modré nebe nad Ochridem*. Antologie makedonské poezie. Překladatel, autor úvodu a doslovu. Společnost přátel jižních Slovanů, Brno, 1995, 200 s.
- Makedonie. Obrození nebo zrození národa?* Albert, Boskovice 1995, 82 s.
- Nikolovová, Olivera: Pohádky o Zokym Pokym*. Spolupřekladatel a autor doslovu O autorce a jejím díle. Společnost přátel jižních Slovanů, Brno 1995, 83 s.
- Studia Balkanica Bohemo-Slovaca 4*. Redaktor. Masarykova univerzita, Brno 1995, 217 s.
- Vědecký odkaz Václava Frolce*. Spoluredaktor a spoluautor úvodu, autor studie. Moravská vlastivědná společnost, Brno 1995, 95 s.

1996

- Charváti ještě žijí mezi námi*, Brno 1996, 126 s.
- Česko-charvátský slovník* (s V. Bartošovou), autor předmluvy, Praha 1996, 187 s.
- Nekonečný modravý kruh*. Antologie srbské moderní poezie. Sestavili a údaje o (76) autorech napsali Ljubiša Djidič a Ivan Dorovský. Přeložil Ivan Dorovský a kol. Předmluvu napsal Ivan Dorovský. Masarykova univerzita, Brno 1996, 252 s.

1997

- Balkán a Mediterán*. Literárně historické a teoretické studie. Brno 1997, 228 s.
- Dora Gabeová: Můj svět je široširý*. Přeložili O. F. Babler a I. Dorovský, který výbor sestavil a napsal úvod. Brno 1997, 46 s.
- Veľa Smilevski: Přiliv v živém masu*. Přeložili P. Kolevski, Z. Kufnerová a I. Dorovský, Praha 1997, 46 s.
- Bistrica Mirkulovská: Když kvetly kaštany*. Přeložili G. Bairovová, D. Dorovská, I. Dorovský, D. Glombiček, P. Mainuš a R. Stojar. Úvod napsal I. Dorovský. Brno 1997, 45 s.

1998

- Makedonci žijí mezi námi*, Brno, Masarykova univerzita 1998, 351 s.
- Djoko Stojičić: Srp-zmije*. Přeložil I. Dorovský aj., Praha, Dauphin 1998, 68 s.
- Žarko Petan: Všecko je v nejlepší nepořádku*. Autor úvodu (překlad s F. Benhartem). Data Print, Brno 1998, 72 s.
- Desanka Maksimovićová: Žádám o milost*. Výbor. Úvodní studie a překlad. Masarykova univerzita, Brno 1998, 60 s.
- Vesna Parunová: Černá oliva*. Výbor. Úvodní studie a překlad. Masarykova univerzita, Brno 1998, 69 s.

1999

- Studie z literárněvědné slavistiky*. Editor a autor 6 studií. Brno 1999, 160 s.
- Žarko Petan: Ideální léčba: dva denně*. Překlad a úvodní studie. Albert, Boskovice 1999, 128 s.

Studie, stati, články

1993

Za nekoj balkanizmi i za t. n. literaturni mikrojazici. In: XIX naučna diskusija, Skopje 1993, s. 33–38.

Za nekoj aktuelni prašanja na balkanskiot literaturn proces. In: XIX naučna diskusija, Skopje 1993, s. 177–181.

1994

Receptce lidové slovesnosti jižních Slovanů a postava Marka Miljanova v české literatuře. In: Práce z dějin slavistiky XVII, Praha 1994, s. 63–78.

Ke studiu česko-balkánských kulturních styků mezi dvěma válkami. In: Les Études balkaniques Tcheques IX, Praha 1994, s. 67–76.

Receptce díla Dimitra a Konstantina Miladinovových v Čechách. In: Životot i deloto na brakja Miladinovci, MANU, Skopje 1994, s. 329–342.

Nepoznati stranici od recepcijata na Zbornikot na Miladinovci vo Ungarija. In: Zbornik na Miladinovci, Struga 1994, s. 203–210.

1995

Kultura národnosti v podmínkách sjednocování Evropy, Slezský sborník 1–2/1995, s. 15–25.

O nekim sličnostima i razlikama u posleratnoj lirici balkanskih slovenskih naroda. In: 24. međunarodni naučni skup slavista u Vukove dane. Zbornik radova, Beograd 1995, s. 5–12.

Balkanistické studie Václava Frolce. In: Vědecký odkaz Václava Frolce. Moravská vlastivědná společnost, Brno 1995, s. 9–16.

Dvodomnitate tvorci vo evropskiot i svetskiot literaturn proces. In: Makedonskata literatura i umetnost vo kontekstot na poetikata na socijalniot realizam, MAVU, Skopje 1995, s. 55–72.

Poválečné osudy jihomoravských Charvátů. In: Lidová kultura na Hané II, Olomouc 1995, s. 63–75.

K některým vývojovým tendencím poválečné básnické tvorby jugoslávských národů, SPFFBU, D 41, 1995, s. 133–142.

Receptce lidové slovesnosti jižních Slovanů a postava Marka Miljanova v české literatuře. In: Práce z dějin slavistiky XVII, Praha 1995, s. 63–78.

Ke studiu česko-balkánských kulturních styků mezi dvěma válkami. In: Les Études balkaniques Tchéques IX, Praha 1995, s. 67–76.

O nekim sličnostima i razlikama u posleratnoj lirici balkanskih naroda. In: Naučni sastanak slavista u Vukove dane 24/2, Beograd 1995, s. 3.

Balkanistika a slavistika. In: Studia Balkanica Bohemo-Slovaca 4. Brno, Masarykova univerzita 1995, s. 3–11.

Česká a slovenská literární balkanistika v posledních letech (1985–1994). In: Studia Balkanica Bohemo-Slovaca 4. Masarykova univerzita, Brno 1995, s. 30–37.

Jazyk originálu a jazyk překladu, SPFFBU, D 42, 1995, s. 79–86.

1996

Makedonskiot teatar i drama meĝu dvete svetski vojni. Sovremenost, roč. 45, čís. 1–2, Skopje 1996, s. 250–274.

Teorie a praxe překladu. In: Spisovnost a nespisovnost dnes, Masarykova univerzita, Brno 1996, s. 215–217.

Megjuliteraturnite centrizmi vo balkanskite literaturi. In: sb. Stranskite vlijanija vo makedonskata literatura i kultura vo 50–te i 60–te godini, MANU, Skopje 1996, s. 33–44.

Pseudo ne samo kao laž. Stvaranje, god. LI, Podgorica 1996, s. 408–420.

Mediteránni meziliterárni centrismus, SPFFBU, D 43, 1996, s. 117–126.

Dosud neznámé osudy Jirečkovy korespondence, SPFFBU, C 43, 1996, s. 129–143.

1997

- Pseudo nejen jako lež a faleš*, Opera slavica, VII, Brno 1997, čís. 1, s. 33–41.
Makedonskíot jazik vo češkite zemji i vo Slovakija, In: Pedeset godini na makedonskata nauka za jazikot, MANU, Skopje 1997, s. 275–290.
Makedonské děti se vydaly do světa. Národopisná revue, roč. VII., čís. 3–4, Strážnice 1997, s. 128–132.

1998

- Za nekoj teoretsko-metodološki prašanja i za odnosot na Česite sprema Kuzman Šapkarev*. In: sb. Kuzman Šapkarev, Struga 1998, s. 96–110.
Balkánsko-mediteránní meziliteránní centrismy. In: D. Ďurišin a kol.: Medziliterárny centrismus stredoeurópských literatúr I. České Budějovice, Jihočeská univerzita 1998, s. 75–83.
Dramatické dílo Iva Vojnoviče u nás, SPFFBU, X 1, 1998, s. 55–62.
Balkánsko-mediteránní meziliteránní centrismy. In: Česká slavistika 1998. České přednášky pro XII. mezinárodní sjezd slavistů v Krakově, s. 249–254.
Literaturnata nauka vo tretoto iljadoletie. In: sb. Naukata i kulturata za zaedničkata idnina na jugoistočna Evropa, MANU, Skopje 1998, s. 139–148.
Recepte charvátské dramatické tvorby v českých zemích a na Slovensku (1945–1990). In: Slavica Pragensia ad tempora nostra, Praha 1998, s. 312–315.
Ohlas Mickiewiczova díla u jižních Slovanů do roku 1945. In: sb. W ojczyźnie serce me zostało, Opole 1998, s. 381–424.
Za metodologijata na proučuvanjeto na Balkanot i Mediteranot. In: sb. Makedonskata literatura i kultura vo kontekstot na mediteranskata kulturna sfera, Skopje 1998, s. 119–132.

1999

- Mickiewiczovo dílo a Makedonci*, SPFFBU, X 2, 1999, s. 37–42.
O nekotorych metodologičeskich voprosach izučenija balkanskaj meziliteraturnoj obščnosti. In: sb. Makedonija: voprosy istorii i kulturny, Skopje-Moskva 1999, s. 75–83.
Za nekoj metodološki prašanja na izučuvanjeto na balkanskíot megjuliteraturen centrizam. In: sb. Makedonija: prašanja od istorijata i kulturata, MAVU, Skopje 1999, s. 123–135.
Les communautés interlittéraires balkano-méditerranéennes. In: Centrisme interlittéraire des littératures de l'Europe centrale, Brno 1999, s. 65–72.
K metodologii studia literatury a kulturny národnosti v podmínkách sjednocování Evropy. In: Estetika, roč. 36. čís. 1–3, 1999, s. 27–35.
Jiří Polívka a makedonská lidová slovesnost. In: Jihoslovanské literatury v českém prostředí, Brno 1999, s. 130–144.
Receptija hrvatske dramske književnosti u Češkoj i Slovačkoj 1945–1990. In: sb. Krležini dani u Osijeku 1997, Zagreb-Osijek 1999, s. 268–285.
Slovenistika ve střední a jihovýchodní Evropě po roce 1945. In: sb. Samostatný stát mezi většími sousedy – podnět pro slovinskou politiku a kulturu, Praha 1999, s. 92–99.
Místo dvojdomých a biliterárních tvůrců v dějinách národní literatury, in: Polonica 1997, Ostrava 1999, s. 67–76.
K dějinám studia slovanských jazyků a literatur v Brně. In: Studie z literárněvědné slavistiky, Brno 1999, s. 5–6.
Balkánská avantgarda a některé její zvláštnosti, tamtéž, s. 86–93.
Balkanistické studie Václava Frolce, tamtéž, s. 127–133.
Znalec literatur slovanského Balkánu, tamtéž, s. 133–139.
Region a národní literatura, tamtéž, s. 145–154.
O „pomezích“, dvojdomých a biliterárních tvůrcích, tamtéž, s. 161–165.
O dvojdomosti a biliterárnosti v české literatuře. In: Dvojí přehled do světa literatury, Masarykova univerzita, Brno 1999, s. 89–95.